

Pidu neiu kodus 🗣️

27. Tuppa minnes kirjeldab peiu kaasanaine pruuti: „Kui tuuakse hüva tütar“ – Jaanika Ventsel 🗣️

kui saaned tuba, kus peigmees ja peijopoiss ikke lauva juuress, riidess ja kübäräd pääss, ja tõised mehed istuned nindasamatte pengill ehk kus said, siis laulasivad peigme pulmanaised:

Kui jõuti tuppa, kus peigmees ja peiupoiss olid ikka veel laua ääres, riides ja kübarad peas, ning teised mehed istusid niisama pingil või kus aga said, siis laulsid peigmehe pulmanaised:

jo tulekse jo nähikse
kui tuuva hü'ä tüttär
siis muru muhaldeleb
aijaääred haljendavad
kui tuuva paha piiga
siis nee murud musteleivad
aijaääred hallittavad

28. Mõõgaema käsib peiul pruuti teretada: „Tee au neiu kesele!“ – Janika Oras 🗣️

mõõgaisä täristännud mõõkka vasto lauda. peigmees istonud peijopoisiga lauvass. ei õle tegemistki teht, et jo mõrsi tuvass õli. peigme-poolised kaasikked laulaned:

Mõõgaisa täristas mõõkka vasto lauda. Peigmees istus peiupoisiga lauvas. Ei teinud väljagi, et pruut juba toas oli. Peigmehe-poolsed kaasikud laulsid:

peijokkeine poisikkeine
kergittä kenä kübärä
tee auvu neidoselle
auvu neidose isälle
auvu neidose emälle

*nüüd kergittännud peigmees kübärä ja andand neido terestadess kätt. mõlemmill õlled valged sõrmkindad käess. nüüd issuttettu mõrsi lauda, peigme kõrva. ka tõised pulmalised istuned kõik riidess lauda.
eiväd sööned egä joned midägi. mõrsi vaattas häbelikkold henesa ede mahaje ja istus poolservite ehk üht külge pitte peigme poold väljä.*

*Nüüd kergitas peigmees kübarat ja andis pruudile tervituseks kätt. Mõlemal olid valged sõrmkindad käes. Siis pandi pruut lauda istuma, peigmehe kõrvale. Ka teised pulmalised istusid kõik riides lauda.
Ei söönud ega joonud midagi. Pruut vaatas häbelikult enese ette maha ja istus poolserviti ehk ühe küljega peigmehe poole.*

29. Neiu laulik alustab tantsu: „Et saab kaasik karata“ – Leanne Barbo 🗣️

neijo poold kaasik algas tantsu:

Pruudipoolne kaasik alustas tantsu:

häbi lugu algadessa
jube juttu tõstadessa
häbi äere heittagamme

julgus juure võttagamme
tarkus maha trallagamme
õijekka õiguga õrred
pa'ekka painuga parred
panqa seinäd sinnepoolle
et saab kaasikko karatta
saba lüüjä saajanaine

nüüd tuldi kõik lauvast väljä ilma söömättä. tegiväd riidest lahti. ja varsi toodi pulmalisille soea õlut pisikkeisi kibesi ehk kannudega juuva. soea õlut sõendetti vai keidetti ja siis pandi siiruppi ehk kerjemett ehk kloppitti toorid munaid sinne hulka, nüüd jahudetti n'da jahest, et kibesi seest rüüppidess suunahka ei kõrvettand. seejärell kannetti suure pitkä ja ümmärgusi pannude pääll liha ja verivorstid lauvalle. ka suured vaagenatäüved suppi ja neije kõrvall suured pitkävarrelised puulusikkad. puused vaagenad ja lusikkad tegi rahvas seekõrd ise, nii kui Leeno Martpõld teeäs, ke Lüganuse kihilkunnast Sakka külästä Päitte one toodu, et 1836. aasta ei õle Sakka küläss rohkemb kui ühess taloss õssettud ümarguse lavaga lusikkad õlld. ka rukkileib ja õtraseppik one seekõrd pruukkin õllud.

neijo taloss peettu päiv pulmi. kui ööse sinne sõidetti, siis tõine ööse sõidetti säälid peigme talo.

Nüüd tulid kõik ilma söömata lauast väljä. Võtsid üleriidest seljast. Varsti toodi pulmalistele sooja õlut pisikeste kibude või kannudega juua. Sooja õlut soojendati või keedeti, siis pandi siirupit, kärjemett või klopitud tooreid mune sinna sisse, siis jahutati nii jahedaks, et kibude seest rüübates suunahka ei kõrvetanud. Seejärel kanti suurte pikkade ja ümmärguste pannide peal liha ja verivorstid lauale. Ka suured vaagnatäied suppi ja nende juurde suured pikavarrelised puulusikkad. Puust vaagnaid ja lusikaid tegi rahvas tollal ise, nii nagu Leeno Martpõld teadis rääkida, kes Lüganuse kihelkonnast Saka külästä Päitesse on mehele toodud, et 1836. aastal ei ole Saka küläs rohkem kui ühes talus kaupmehelt ostetud ümarguse labaga lusikaid olnud. Ka rukkileib ja odraseppik oli tollal laual.

Pruudi kodus peeti terve päev pulmi. Kui esimesel öösel sõideti sinna, siis teisel öösel sõideti sealt peigmehe tallu.

30. Polka 1 parmupillil Ruuben Kesleri esituses